

تا زمانی که مرزها تعیین نشود، ارمنستان و آذربایجان درگیر خواهند بود

ماهیت درگیری باکو و ایروان عدم تعیین نقاط صفر مرزی است و این موضوع باعث شده تا هر چند وقت یکبار دو طرف با یکدیگر درگیر شوند و خروجی آن تنها کشته و زخمی شدن نظامیان دو طرف است.



به گزارش آران نیوز، «علی قائم مقامی» کارشناس مسائل قفقاز در تشریح دلایل شروع مجدد درگیری نظامی میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان در گفت و گو با خبرنگار ایلنا عنوان کرد: اخیراً شاهد از سرگیری درگیری میان ارمنستان و آذربایجان بودیم که ریشه در همان پرونده قره باغ دارد. بر اساس آخرین اخبار و داده هایی که از سوی وزارت دفاع ارمنستان و جمهوری آذربایجان منتشر شده، چهار سرزبان ارمنستان و همچنین سه سرزبان آذربایجان در این درگیری ها کشته شده اند و تعدادی هم مجروح بر جای مانده و تمام این روند نمایانگر آن است که صلح قره باغ همچنان به خروجی نهایی و مطلوب نرسیده است. نکته ای که در مورد درگیری های جدید ارمنستان و آذربایجان باید مورد نظر قرار بگیرد این است که در زمان انعقاد توافق آتش بس میان دو طرف با میانجی گری روسیه، بسیاری از تحلیلگران غربی و منطقه ای معتقد بودند که صرفاً با امضای این بیانیه مشترک و اعلام آتش بس، صلح میان ایروان و باکو محقق نخواهد شد و این دو به دلیل متزلزل بودن توافق مذکور مجدداً وارد تقابل با یکدیگر خواهند شد.

وی ادامه داد: حالا و با گذشت حدود دو سال و نیم از امضای این توافق، ارمنستان و آذربایجان مجدداً اقدام به تبادل آتش کردند و باز هم شکننده بودن صلح در قفقاز نمایان شد. در این بین سازمان ملل متحد بارها اعلام کرد که ارامنه نباید در منطقه تحت سلطه آذربایجان مورد ظلم و تحقیر قرار بگیرند اما باکو صراحتاً اعلام می کند شهروندانی که در قره باغ حضور دارند به نوعی در خاک جمهوری آذربایجان حاضر هستند. این در حالی است که ترکیه و آذربایجان معتقدند که هرچه سریع تر باید کریدور زنگزور عملیاتی شود البته در این مورد اختلاف هایی وجود دارد؛ چراکه ارمنستان اعلام کرده در ابتدا و انتهای کریدور لاجین باید نیروهای این کشور حضور داشته باشند ولی باکو با این موضوع مخالف است. این روند به گونه ای پیش رفته که حالا جمهوری آذربایجان تا مرز ارمنستان اقدام به احداث جاده و راه آهن کرده تا در نهایت بتواند خود را به مرزهای ترکیه برساند.

این تحلیلگر مسائل سیاسی تصریح کرد: باید متوجه بود که ارمنستان همچنان با طرح باکو در مورد کریدورها مخالف است؛ چراکه آنها معتقدند در توافق ۹ نوامبر ۲۰۲۰ در مورد کریدورها هیچ توضیح خاصی داده نشده و به نوعی صراحت ندارد. بر همین اساس درگیری مجدد میان دو کشور به اختلاف بر سر مرزها برمیگردد. آنچه از ماهیت این درگیری ها مشخص شده، بحث عدم تعیین نقاط صفر مرزی است و این موضوع باعث شده تا هر چند وقت یکبار دو طرف علیه یکدیگر اتهام هایی را مطرح کنند و با یکدیگر درگیر شوند که خروجی آن جز متهم کردن طرفین از سوی یکدیگر و کشته شدن نظامیان آنها هیچ چیز دیگری نبوده و نخواهد بود. در این میان باید متوجه باشیم که نقش اسرائیل و کشورهای غربی هم در پرونده نزاع آذربایجان و ارمنستان که از سال ۲۰۲۰ مجدداً بر سر قره باغ با یکدیگر درگیر شدند بسیار مهم است.

وی افزود: به عنوان مثال اخیراً وزیر دفاع آذربایجان به آمریکا سفر کرده و به مقام های نظامی این کشور گفته است که باکو آماده همکاری با واشنگتن در عرصه همکاری و آموزش نظامی است و حتی بحث همکاری دو طرف در بخش انرژی های سبز مطرح شد. در مقابل چند روز پیش وزیر خارجه ارمنستان با همتای روس خود در سمرقند دیدار کرد و دو طرف در مورد مسائل قره باغ گفت و گو کردند. این رفت و آمدها نشان می دهد که نفوذ روسیه و آمریکا به انضمام رژیم صهیونیستی و کشورهای اروپایی در پرونده قره باغ افزایش پیدا کرده که این موضوع می تواند شرایط رسیدن به صلح نهایی را تغییر دهد. نکته ای که باید مورد اشاره قرار بگیرد نقش روس ها به عنوان نیروهای حافظ صلح در قره باغ است.

قائم مقامی گفت: اگر به توافق سال ۲۰۲۰ مراجعه کنیم به یاد می آوریم که حدود دو هزار نفر از نیروهای حافظ صلح روسیه در دلان لاجین واقع در میانه قره باغ کوهستانی و ارمنستان مستقر شدند و قرار بر این بود تا این نیروها بتوانند از تنش بین باکو و ایروان جلوگیری کنند ولی تا به امروز چنین اتفاقی نیفتاده است. معتقدم که مسکو نمی خواهد این درگیری ها تمام شود؛ چراکه اگر صلح میان باکو و ایروان برقرار شود بدون تردید روسیه باید منطقه مذکور را ترک کند و این به نفع مسکو نیست. بر اساس توافقی که در سال ۲۰۲۰ امضا شد روسیه به مدت پنج سال یعنی تا سال ۲۰۲۵ نیروهای خود را باید در داران لاجین حفظ کند و به نظرم حداقل تا پایان این تاریخ مشاهده درگیری میان دو طرف خواهیم بود.

وی در پایان خاطرنشان کرد: علاوه بر مسائلی که ذکر شد، اگر مرزهای میان دو کشور تعیین شود و اختلاف ها بر سر کریدورهای لاجین و زنگزور حل و فصل نشود، این وضعیت ادامه خواهد داشت. نباید شرایط و اوضاع در ناحیه قفقاز جنوبی صرفاً به نفع آذربایجان یا صرفاً به نفع ارمنستان تغییر کند بلکه باید دو طرف به یک توافق با ضمانت های اجرایی مشخص دست پیدا کنند و ادامه این روند می تواند مشکلاتی را برای همگان به وجود بیاورد؛ چراکه به عنوان مثال باکو می خواهد نخجوان را به خاک آذربایجان وصل کند تا در نهایت به ترکیه متصل شود که این موضوع در قالب کریدور میانی می گنجد. در آخر باید منتظر بود و دید که روابط میان ارمنستان و ترکیه به کجا می رسد، چون عادی شدن روابط این دو با یکدیگر هم می تواند تاثیر مهمی در روند تحولات قفقاز بگذارد.